

Tárnok Nagyközség Önkormányzatának

gazdasági programja 2015-2019

BEVEZETÉS

Az Mötv. 116. §-ában kapott felhatalmazása alapján az Önkormányzat gazdasági programot készít. Az Mötv. alapján a gazdasági program célját és szakmai szempontjait a következők szerint határozza meg:

„A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakokra szól. A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják. A gazdasági program, fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.”

KÖZSZOLGÁLTATÁS, GAZDÁLKODÁS

Az önkormányzat által irányított és ellátott közszolgáltatási rendszer fontos szerepet tölt be a település lakosságának mindennapi életében, ezért amellett, hogy az önkormányzatoknál felhasznált források kezelése törvényes legyen, elengedhetetlen követelmény az is, hogy az önkormányzat a rendelkezésre álló forrásainak felhasználásával teljesítse a jogszabályok által rárótt feladatait, biztosítsa a közpénzek felhasználásának átláthatóságát, és eleget tegyen a működése által érintettek igényeinek.

Az önkormányzat gazdálkodási lehetőségeit egyértelműen az állami finanszírozás mértéke determinálja. Az állami támogatás átalakítása, a feladattípusú finanszírozás, az egyes támogatási források megszűnése komoly gazdálkodási feladat elé állítja az önkormányzatot.

- Az elkövetkező időszak gazdálkodásának elsődleges feladata a források megtalálása a jelenleg ellátott kötelező és önként vállalt feladatok fenntartása mellett, vagy a feladatok ellátásának átgondolása (csökkentése, átstrukturálása), ha plusz források bevonása nem lehetséges. A jelenlegi állami támogatások és a saját bevételek a kötelező feladatok ellátására nyújtanak elégséges forrást.
- Elsődleges feladat az önkormányzat működőképességének fenntartása, az önkormányzati feladatok ellátásának átgondolása.
- A gazdasági program végrehajtásának megalapozásához fel kell mérni az önkormányzat gazdasági lehetőségeit, a finanszírozás tendenciáit, valamint a kötelező és a nem kötelező feladatok arányait.

A működési kiadásoknak az összes önkormányzati kiadáson belül a kötelező feladatellátáshoz kapcsolódó növekedő tendenciája, az önként vállalt feladatok körének nem tervszerű bővítése magukban hordozzák az önkormányzat fejlesztési lehetőségeinek beszűkülését, illetve megakadályozhatják a gazdálkodás egyensúlyának fenntartását. Ez jelenleg a legnagyobb működési kockázat az Önkormányzat tevékenységében, ezért a feladatokat egyénileg kell számba venni a szükségesség, célszerűség és hatékonysági szempontok figyelembe vételével.

Az önkormányzat közpénzekből gazdálkodik, ezért az előző négy év gyakorlatához hasonlóan továbbra

is nagy hangsúlyt kell kapnia a gazdálkodás átláthatóságának és racionalizálásának, aminek érdekében az alábbi feladatok elvégzése szükséges:

- Át kell gondolni azokat a nem kötelező, önként vállalt feladatokat, amelyek ellátására a Képviselő-testület az éves költségvetésében fedezetet kíván biztosítani. Át kell gondolni a finanszírozás mértékét.
- Az intézményrendszer működési kiadása képezi az önkormányzat költségvetésének több mint felét, ezért biztosítani kell az intézmények hatékony és racionális működését, fel kell kutatni a lehetséges bevételi forrásokat.
- A szűkös forrásokra tekintettel át kell gondolni és el kell készíteni a település és az intézményhálózat közép- és hosszú távú fejlesztési tervét, ami alapján tervezhetővé válnak a beruházások és felújítások.
- A településüzemeltetési feladatok tervezésénél és ütemezésénél fontos követelmény a pontos költségkalkulációs rendszer bevezetése, amely alapját képezi a Tárnoki Köz-ért Kft. üzleti tervének, ezzel elkerülhető az alul-, illetve felültervezés.
- A Képviselő-testület által elvárt konkrét célok teljesítését számon kell kérni az egyes gazdálkodó szervezetektől és intézményektől. Ez elengedhetetlen feltétele az átlátható gazdálkodásnak és az elszámoltathatóságnak.
- Biztosítani kell a pályázatok önrészének fedezetét (különösen az Európai Unió pályázatok esetében). Az önkormányzat hosszú- és középtávú programjainak kialakításánál kiemelt szerepet kell kapnia az uniós pályázatok kiírási feltételeihez való igazodásnak.
- Az önkormányzati feladatok ellátásába továbbra is széles körben be kell vonni a lakosságot, az önszerveződő civil szervezeteket, hogy az itt élő lakosság érezze, értük és velük együtt kíván működni az önkormányzat.

Az önkormányzati ingatlangazdálkodás

Az ingatlanok hasznosítását nagymértékben nehezíti, hogy sok olyan terület van, mely nem adható bérbe, illetve nem értékesíthető, mert nincs befektetői igény olyan funkcióra, mely megfelelne a telek övezeti besorolásának. Ahol nincs a területnek olyan bérlője, aki felelős a terület őrzéséért és tisztántartásáért, ott nem lehet megakadályozni a szemét és törmelék lerakását. A nagyobb területek bekerítésére, őrzésére nem tud az önkormányzat pénzt biztosítani. Ezeket a területeket fel kell mérni és át kell gondolni a hasznosítási lehetőségeket.

Az önkormányzati ingatlanok elértéktelenedésének megakadályozása érdekében az ingatlanértékesítésekből származó bevételek jelentős hányadát az ingatlanok karbantartására, korszerűsítésére kell fordítani.

Ahol lehetőség van, ott a szűkös önkormányzati forrás mellé a hazai és EU-s pályázatok révén többletforrást kell bevonni, hogy ezzel felértékelődhessen az önkormányzati vagyon. További tőkebevonás lehetséges a területrendezési szerződésekkel, a területen fejlesztési szándékkal rendelkező befektetőknek az önkormányzati érdekekkel egyeztetett céljai megvalósítására. Aktív vagyongazdálkodást kell megvalósítani.

ADÓPOLITIKA

A kormányzati döntésnek megfelelően a képviselő-testület - a korábban tipikusan meghatározott adófajták mellett - a jogszabályi előírásoknak megfelelő, de a helyi adottságoknak figyelembevételével „bármilyen” saját adót kivethet az önkormányzat a feladatainak ellátása érdekében.

Az adópolitikai célkitűzések nagy részben a településen működő helyi adók szabályozásában jelennek meg.

- A Képviselő-testület az elkövetkező gazdasági ciklusban is **kiemelt figyelmet fordít arra, hogy az adóterhelés ne haladja meg az adózók teherviselő-képességét.**
- Az adóbehajtási és adófeltárási, ellenőrzési tevékenység szorgalmazásával a lehető legkisebbre kell szorítani a hátralékállományt.
- A korábbi gyakorlatnak megfelelően évente felül kell vizsgálni a helyi adó-rendeletben foglalt mértékeket, kedvezményeket, mentességeket. Az esetleges adóemelési tervet minden évben össze kell vetni a települési adózók teherbíró képességével.
- A más önkormányzatoknál működő adózási rendszereket időközönként meg kell vizsgálni, ezek pozitív elemeit átemelésre kerülhetnek a helyi adópolitika rendszerébe.

CSALÁD- ÉS SZOCIÁLPOLITIKA

2015. március 1-jétől átalakult a szociális ellátás rendszere. A korábban önkormányzati hatáskörben lévő, állami normatíva támogatással biztosított szociális ellátások megszűntek, illetve kormányzati hatáskörbe kerültek. Az önkormányzatoknak saját bevételeik terhére kell kialakítaniuk az önkormányzati szociális támogatások körét, amelyet a rászorultak az állami szociális juttatások kiegészítéseként vehetnek igénybe. Az új rendszernek megfelelő szociális rendeletet a képviselő-testület elfogadta. Az önkormányzati szociális támogatások bővítésére, illetve a támogatások mértékének növelésére csak abban az esetben van lehetőség, ha az önkormányzat az ahhoz szükséges forrást is megteremti. Az új rendszer kialakítása, a források megteremtése a következő ciklus kiemelt feladata lesz.

Az intézményi keretek között nyújtott szociális ellátásunk színvonalának emelésére lehetséges bevonható forrás, ha az ellátórendszer egyes, a világnézeti kérdésekre nem vagy kevésbé érzékeny területét egyházi fenntartásba adjuk, feladat-ellátási szerződés keretében. Ez a bevételi forrás elősegítheti az ellátórendszerünk korszerűsítését, bővítését, javulhat a lakosság komfortérzete. Az elmúlt ciklusban egyes kérdésekben sikerült eredményeket elérni, de még mindig vannak kiaknázatlan lehetőségek, amelyek az új szociális ellátó rendszer átalakítása következtében most válnak igazán időszerűvé.

A szociális feladatait az önkormányzat az általa alapított intézmények fenntartásával, rendeletében szabályozott szociális juttatások nyújtásával, illetve feladat-ellátási szerződések keretében látja el.

Tárnoki Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat keretein belül

- családi napközi
- bölcsőde

Pénzbeli és természetbeni ellátások

- lakhatási támogatás (pénzbeli vagy természetbeni)
- rendkívüli támogatás (pénzbeli vagy természetbeni)
- Bursa Hungarica szociális ösztöndíj

Szerződés keretében ellátott

- családok átmeneti otthona
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- hajléktalanok átmeneti otthona

FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA

Kormányzati célkitűzés, hogy a regisztrált munkanélküliek száma jelentősen csökkenjen. Célunk az elszegényedés, leszakadás folyamatának lassítása és megakadályozása.

A közfoglalkoztatás eddigi rendszerét a 2011. évtől kezdődően a Nemzeti Közfoglalkoztatás Programja váltja fel, amelynek legfőbb célja, hogy minél több munkára képes és kész aktív korú szociálisan rászoruló ember számára biztosítson munkalehetőséget.

2011. január 1-jétől megszűnt a közcélú foglalkoztatás, a munkaügyi kirendeltségek által támogatott közhasznú munkavégzés és a hagyományos központi közmunkaprogram. Az új rendszer a munkaügyi kirendeltségekkel való szoros együttműködést, folyamatos párbeszédet feltételez, hiszen a szociálisan hátrányos helyzetű álláskeresőkről való gondoskodás közös felelősségen alapul. A közhasznú munkavégzés támogatása helyett a települési önkormányzatok, közfeladatot ellátó gazdasági társaságok, intézmények, vagy önkormányzati társulások pályázati úton kaphatnak támogatást kötelezően ellátandó, illetve önként vállalt közfeladataik ellátásához.

- A Közhasznú foglalkoztatással a megváltozott feltételek mellett is szeretnénk folyamatosan munkalehetőséget biztosítani az itt élő munkanélküliek számára.
- Az önkormányzat továbbra is támogatja az ipari parkok létrehozását a település arra alkalmas területein. Az ipari parkok létrejöttével a munkahelyek száma növekedhetne településen.
- A munkanélküliség ellensúlyozására, képzéssel és megfelelő infrastruktúra létrehozásával annak a feltételeit kell megteremteni, hogy az itt lakók fizikai és szakmai értelemben immobilis munkanélküliek megismerkedhessenek új munkalehetőségekkel. Átgondolandó a felnőttképzés (szakképzés) megszervezése az önkormányzat arra alkalmas intézményeiben, kedvező bérleti díj vagy együttműködési megállapodások keretében az arra alkalmas szervezetekkel.

EGÉSZSÉGÜGY

A településen évek óta stabil az egészségügyi ellátás, gyakorlatilag változatlanul jó színvonalú az alapellátás.

A lakosok egészségügyi ellátása a következő struktúrában történik:

finanszírozás		ellátás fajtája	körzetszám, feladatellátó
MEP	önkormányzat		
X		Háziorvos	3
X		Házi gyermekorvos	2
X		Fogorvos	2
X	X	Védőnői ellátás	3
X		Iskola egészségügy	Házi gyermekorvosok, védőnők
X	X	Felnőtt ügyelet	Szerződés keretében
X	X	Gyermek ügyelet	Szerződés keretében

Az alapellátás körébe tartozó feladatok közül az ügyeletek vállalkozóval történő ellátásához, valamint a védőnői szolgálat működéséhez járul hozzá az önkormányzat. A már privatizált alapellátás körébe tartozó egységek (házi orvos, fogorvos, stb.) az önkormányzat által biztosított rendelőkben működnek a MEP által folyósított finanszírozásból.

Hosszú távú vagyongazdálkodási koncepció keretében ki kell dolgozni az épület további egészségügyi célú hasznosításának lehetőségét.

Az orvosi ügyeleti (ambuláns) ellátás 24 órában működik a több települést érintő szerződés keretében, amelynek fenntartása továbbra is célja az önkormányzatnak.

Az egészségügy területén mozgósítható anyagi tartalék nincs. A lakosság egészségügyi alapellátását ennek ellenére biztosítani kell.

Teendők az egészségügy területén:

- Az Önkormányzat egészének tevékenységét át kell hatnia az egészséges életmódra nevelés és a megelőzés szempontjainak.
- A háziorvosok bevonásával Egészségklub indítása, melynek célja a betegségek, kockázati tényezők ismertetése és a betegségek megelőzése.
- Szakmailag indokolt védőoltások ingyenes vagy kedvezményes biztosítása a megelőzés érdekében.

NEVELÉS-OKTATÁS

A településen 1 óvoda működik, négy telephelyen.

Az óvodai férőhelyek száma: 359 fő. Az elmúlt 8 évben sikeresen növeltük az óvodai férőhelyek számát, ma már tárnoki gyerekeket nem kell elutasítani helyhiány miatt. A kötelező óvodai nevelés 3 éves kortól történő bevezetése során esetleg felmerülő helyhiányt (amely csak a következő években éreztetetheti hatását) már csak új óvoda építésével lehet megoldani, amelyhez mindenképpen pályázati forrást kell biztosítani. Az új óvoda építéséhez szükséges tervek rendelkezésre állnak.

Az intézményi épületek korszerűsítése, felújítása pályázati forrásból, illetve saját forrásból 2013-2014-ben megtörtént. A további szükséges korszerűsítéshez, felújításhoz pályázati források bevonása elengedhetetlen.

SPORT

A következő évek sportkoncepciójában a sportrendezvények szervezése és támogatása továbbra is fontos feladat. Segíteni kell a településen lévő sportegyesületek egymás közötti versenyek megszervezését, és más nagyobb tömegeket megmozgató rendezvényeket. A hangsúlyt azonban a szervezett keretek és szakmai felügyelet mellett végzett rendszeres sportolásra kívánjuk helyezni.

- Az önkormányzat továbbra is biztosítja a civil és sport pályázat keretében az egyesületek anyagi támogatását működésük biztosítása érdekében.
- Az önkormányzat továbbra is kiemelten támogatja a Tárnok KSK és a Bolha Foci Tanoda Sport Egyesület működését.
- Az önkormányzat továbbra is biztosítja a hazai és nemzetközi szinten kiemelkedő teljesítményt elérő települési sportolók, illetve a helyi sportért kiemelkedő munkát végző aktivisták, vezetők, testnevelők erkölcsi és anyagi elismerését az önkormányzat által alapított díjak adományozásával, valamint a sportösztöndíjjal a fiatal sportolók felkészülését és versenyztetését.
- Meg kell oldani a futballpályák és sportöltözők fejlesztését, az önkormányzati tulajdonba került sportcentrum sportolásra alkalmassá tételét.
- Lehetőség szerint meg kell valósítani az ifjúsági és sportcentrum terveit.

TELEPÜLÉSRENDEZÉS, TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

A szabályozási tervek készítése, sőt maga a szabályozás is az Önkormányzat számára terhekkel, kiadásokkal jár. A jövőben is meg kell keresni a tehervállalás méltányos megosztásának minden

lehetőségét az érintettek, elsősorban a fejlesztők, másodsorban a fejlesztésből hasznot húzó lakossági csoportok között. Fontos feladat itt a megfelelő infrastruktúra, közlekedés és intézményi háttér előzetes garanciáinak biztosítása.

2011-2013 között megvalósult a település csatornázása. A következő feladat a felszíni vízvezetés megoldása. A 2010-ben megrendelt csapadékvíz-elvezetési terv 2011-ben elkészült, amelynek alapján ütemezetten el kell kezdeni a felszíni vízvezetés kiépítését. Ennek gazdasági és jogi háttérét meg kell teremteni.

A szennyvízcsatorna-hálózat kiépítésével egyidejűleg, illetve azt követően a település úthálózatának felújítása, aszfaltozása is szükségessé válik. A finanszírozást egyrészt a csatornapályázat részeként, másrészt új erőforrások bevonásával lehet megoldani.

A közlekedés sok tekintetben meghatározó összetevője mindennapjainknak, az idő- és energiárfordítással, környezetterheléssel, napi munkába járási gondjainktól a bennünket is érintő nagy fejlesztési projektekig. Ebben a ciklusban készül közlekedéspolitikai koncepció, amely lehetőséget teremt a tervszerű fejlesztésre, átgondolt települési közlekedésstruktúra kialakítására.

SOKOLDALÚ, TUDATOS TELEPÜLÉSMARKETING

A gazdaság fejlesztéséhez, a befektetői érdeklődés fenntartásához, az idegenforgalom fejlesztéséhez, valamint a nemzetközi kapcsolataink kiteljesítéséhez, de általában is a sikeres helytálláshoz igen tudatos településmarketingre van szükség. E programba a kiadványoktól kezdve a hazai és nemzetközi kiállításokon való (a vállalkozásokkal közös) szereplésen át a korszerű internetes megjelenésen keresztül a sajtópolitikáig minden beletartozik.

Az új, korszerű honlap kialakítása elengedhetetlen feladata az önkormányzatnak, amelyet várhatóan az ASP pályázat keretében sikerül megvalósítani.

KULTÚRA, KÖZMŰVELŐDÉS

A közművelődési feladatok ellátásának alapelvei

A község minden polgárának és közösségének joga, hogy:

- a) igénybe vegye az önkormányzati fenntartású közművelődési intézmény szolgáltatásait, valamint a közművelődési megállapodásokban szereplő ellátásokat,
- b) műveltségét, készségeit gyarapítsa, közösségi művelődési jogainak érvényesítése, művelődési céljainak megvalósítása érdekében az önkormányzat közművelődési intézményétől színteret, szakmai segítséget kapjon.

Az önkormányzat a közművelődési feladatait elsősorban az általa alapított gazdasági társaságán keresztül látja el feladat-ellátási szerződés keretében.

A helyi közművelődési feladatok ellátásában az önkormányzat elősegíti és igényli a civil közösségek, szervezetek, magánszemélyek, valamint a kulturális tevékenységet is végző gazdasági vállalkozások közreműködését.

Az önkormányzat biztosítja, hogy a település polgárai a közművelődési lehetőségekről megfelelő tájékoztatást kapjanak.

Tárnok napjainkban is hagyományait ápoló, jelentős tradíciókkal rendelkező település. Ezért továbbra is támogatni kell a civil és szakmai szervezeteket, összefogni munkájukat, véleményüket be kell

csatornázni az egyes programok megvalósításába.

KÖRNYEZETVÉDELEM, KÖZTISZTASÁG

Az Önkormányzat a környezetvédelmi törvény alapján évek óta rendelkezik a Környezetvédelmi Programmal, melyet minden ciklusban felül kell vizsgálni.

A környezetvédelem alapja a megfelelő környezettudatosság kialakítása a lakosság széles rétegeiben. Ezt is magunkon kell kezdenünk, így az önkormányzat és a képviselő-testület napi tevékenységét fogjuk környezettudatossá tenni – az energiafelhasználástól, a hulladékgyűjtésről át a papírhasználatig – a megfelelő szabályozási háttér megteremtésével, kiterjesztve az önkormányzati intézményekre is. Célzott kampányokat, akciósorozatokat indítunk egy-egy neurálgikus területen.

Új önkormányzati beruházáskor előtérbe kell helyezni az alternatív energiatermelést

Fontos helyi feladat a komposztálás megszervezése, a közterületi és a lakossági zöldhulladék megszervezett begyűjtésével. Az illegális lerakók, lerakások felszámolását erőteljes helyi összefogással és ösztönző, felvilágosítási akciókkal segítjük.

KÖZBIZTONSÁG

A rendőrséggel való szorosabb együttműködéssel, valamint a polgárőrség bevonásával javítani kell a település közbiztonsági helyzetén. A közbiztonsági helyzet javításában tevékenyen szerepet kell vállalniuk a lakosság önszerveződő mozgalmainak, amelyek támogatását az önkormányzat kiemelt feladatának tekinti.

A Polgármesteri Hivatal keretein belül 2014-ben létrehozott Rendészeti Iroda létszámát lehetőség szerint bővíteni kell. Ki kell bővíteni az iroda tevékenységét – a létszámbővítés függvényében – a települési kamerarendszer folyamatos működtetésével.

Bővíteni szükséges a kihelyezett kamerák által megfigyelt közterületeket, az ehhez szükséges pályázati forrásokat fel kell kutatni.

HATÁLYOS DÖNTÉSEK, KONCEPCIÓK

A jogszabályi változások és a szabályozandó társadalmi viszonyok tükrében folyamatosan aktualizálni kell önkormányzati rendeleteket és koncepciókat.

Tárnok, 2015. március 19.

Szolnoki Gábor
polgármester

Záradék: a Képviselő-testület a programot a 27/2015.(III.19.) számú határozatával fogadta el.